

потенціалу КНУТД протягом останніх 5 років. Прогнозні оцінки рівня інвестиційного потенціалу Київського національного університету технологій та дизайну дозволяють стверджувати про подальше зростання інвестиційного потенціалу цього вищого навчального закладу.

Список використаних джерел

1. Графические методы предоставления информации [Электронный ресурс] // Электронная библиотека. – Режим доступа : http://masters.donntu.org/2007/feht/hudoshin/library/ar_5.htm

2.3. Аналіз фінансових результатів промислових підприємств в Україні

Діяльність будь-якого суб'єкта господарювання, незалежно від видів його виду діяльності і форм власності, визначається його здатністю отримувати максимальний прибуток від його діяльності. Тому аналіз прибутку займає провідне місце у системі аналізу фінансових результатів, оскільки за ним оцінюється ступінь досягнення кінцевої мети діяльності.

Прибуток є основним джерелом фінансування витрат підприємства, найвагомим джерелом формування державного бюджету. У прибутку акумулюються результати виробництва й реалізації продукції (робіт, послуг), їх якості й асортименту, ефективності використання виробничих і фінансових ресурсів, результат ділового партнерства та виробничо-фінансового менеджменту.

Враховуючи, що діяльність суб'єкта господарювання може бути не тільки прибутковою, а й збитковою, в обліку і аналізі дають загальну оцінку фінансових результатів, які характеризуються системою абсолютних і відносних показників. Абсолютними показниками є суми прибутку або збитку за структурою його утворення чи розподілу і використання. Відносні показники фінансових результатів – значення рентабельності, які характеризують відносний ступінь прибутковості вкладеного капіталу. Дані показники розраховують залежно від мети оцінки відносної прибутковості [1].

Вивчення наукових праць вітчизняних і зарубіжних авторів показало, що дискусії, пов'язані з аналізом фінансових результатів промислових підприємств, посідають значне місце в теорії та практиці. Вагомий внесок у дослідження цієї теми зробили як вітчизняні вчені-економісти: М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, З.В. Гуйцалюк, В.М. Добровський, В.Г. Жила, В.П. Завгородній, В.І. Єфіменко, Є. В. Калюга, М.М. Коцупатрий, М.В. Кужельний, В.Г. Линник, М.Й. Малік, Є.В. Мних, В.М. Пархоменко, О.А. Петрик, М. Пушкар, Є.І. Свідерський, В.В. Сопко, Н.М. Ткаченко, Б.Ф. Усач, М.Г. Чумаченко, так і зарубіжні вчені-економісти: А. Бабо, Ф. Вуд, К. Друрі.

Оцінити динаміку абсолютних і відносних показників, з'ясувати вплив окремих факторів на зміну прибутку і рентабельності підприємств, виявити та оцінити можливі шляхи їх зростання.

В отриманні високого фінансового результату діяльності зацікавлені всі підприємства, адже це можливість для отримання ще більшого прибутку, розширення своєї діяльності, впровадженні інновацій, а також ще більшому матеріальному заохоченні своїх працівників. Основним показником діяльності будь-якого підприємства є його фінансовий результат, який виражений або його прибутком, або збитком.

Сутність понять «прибуток» та «збиток» полягає в тому, що прибуток - це сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати; збиток - перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати [3].

Як стверджує М.І. Ковальчук, прибуток - це частина чистого доходу (виручки від реалізації), який отримують суб'єкти господарювання після реалізації продукції. Кількісно прибуток визначається як різниця між виручкою від продажу продукції, виконання робіт і надання послуг (після сплати податку на додану вартість, акцизного податку та інших відрахувань з виручки в бюджетні та не бюджетні фонди) і повною

собівартістю реалізованої продукції. Збільшення обсягів реалізації прибуткової, тобто рентабельної продукції сприяє зростанню прибутку та поліпшенню фінансового стану підприємства. Навпаки, збільшення обсягів реалізації збиткової продукції негативно впливає на прибуток і фінансовий стан підприємства. Тому фінансові результати господарської діяльності підприємства потрібно вивчати у взаємозв'язку з використанням і реалізацією продукції [2, с.281].

Враховуючи той факт, що діяльність підприємств може бути не тільки прибутковою, а й збитковою, то в обліку й аналізі дають загальну оцінку фінансовому результату, який формується під впливом абсолютних і відносних показників. Абсолютні показники - це сума прибутку (чи збитку) за структурою його утворення чи розподілу і використання. Відносні показники фінансових результатів - характеризують відносний у відсотках ступінь прибутковості вкладеного капіталу в цілому і за його структурою, зроблених витрат чи отриманого доходу.

Загальний аналіз фінансових результатів діяльності згідно з системою визнання цього результату в Україні за П(С)БО передбачає аналіз результатів звичайної діяльності і надзвичайних подій (рис. 2.6).

Основна мета аналізу фінансових результатів – це отримати повноту і якість їх отримання, оцінку динаміки абсолютних і відносних показників та з'ясувати їх ступінь впливу на зміну прибутку і рентабельності підприємства, визначити можливі шляхи його поліпшення.

Основними джерелами аналітичної інформації є дані бухгалтерського обліку за розрахунками результатів діяльності, показники фінансової звітності ф. № 1 «Баланс» (Звіт про фінансовий стан), ф. № 2 «Звіт про фінансові результати» (Звіт про сукупний дохід), ф. № 3 «Звіт про рух грошових коштів», ф. № 4 «Звіт про власний капітал», ф. № 5 «Примітки до річної фінансової звітності», дані статистичної звітності, «Звіт про випуск, реалізацію та обсяг цінних паперів», показники внутрішньої управлінської звітності, декларація про прибуток підприємства тощо.

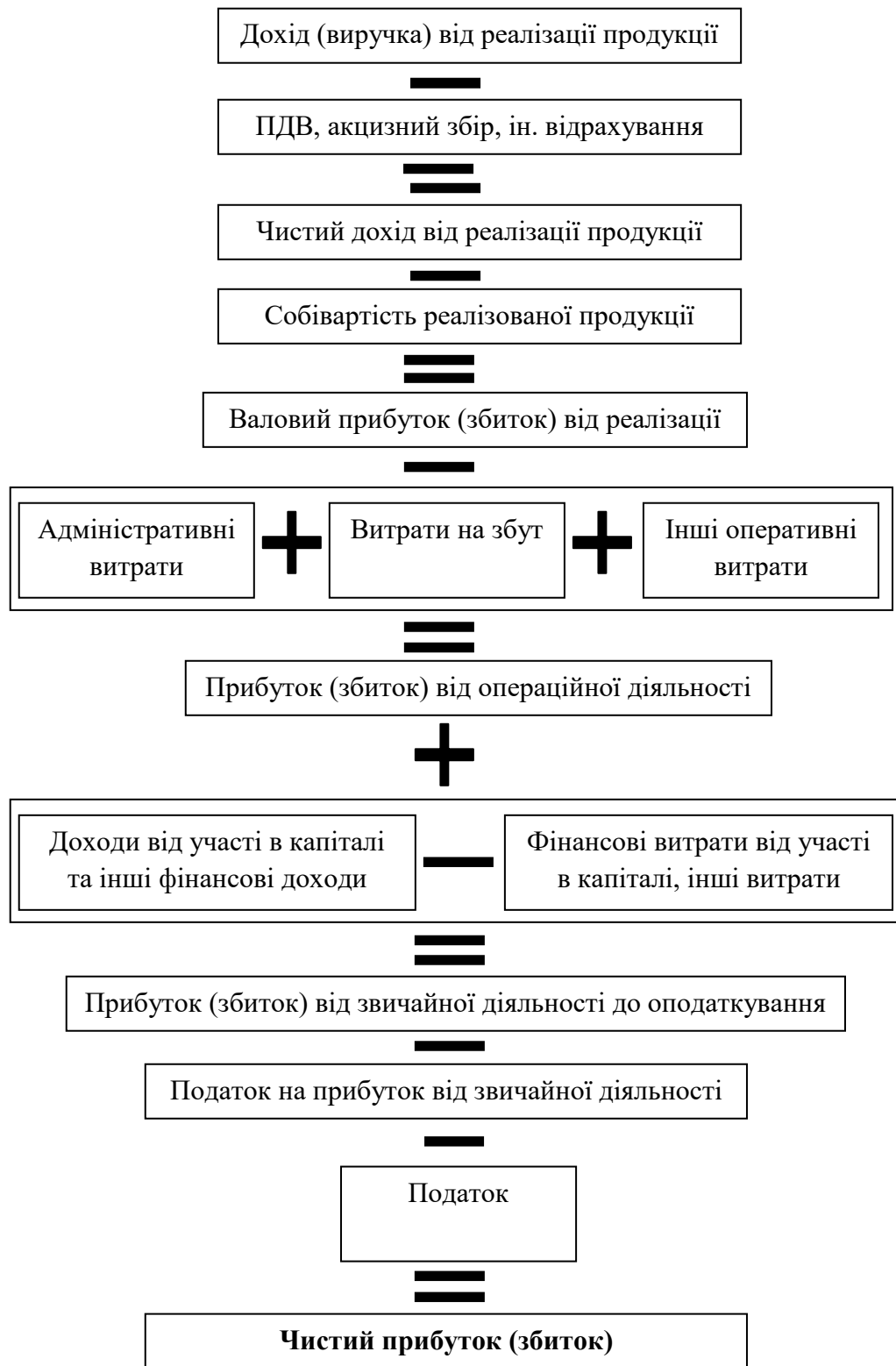

Рис. 2.6. Алгоритм формування прибутку (збитку) суб'єкта господарювання

Основними завданнями аналізу фінансових результатів діяльності є:
 – вивчення можливостей одержання прибутку відповідно до наявного ресурсного потенціалу підприємства і кон'юнктури ринку; –

систематичний контроль за процесом формування прибутку і зміною його динаміки; – визначення впливу як зовнішніх, так і внутрішніх факторів на фінансові результати й оцінювання якості прибутку; – виявлення резервів збільшення суми прибутку і підвищення рівня прибутковості бізнесу; – оцінювання роботи підприємства з використання можливостей збільшення прибутку і рентабельності; – розробка рекомендацій з підвищення ефективності системи керування прибутком [1, с.74].

На основі даних Держкомстату України проаналізуємо фінансові результати великих і середніх підприємств за 2009-2015рр. Проведемо аналіз фінансового результату великих та середніх підприємств: тих, що працюють з прибутком, і тих, які отримали збитки, рис.2.7.

Фінансові результати прибуткових і збиткових підприємств промислової діяльності

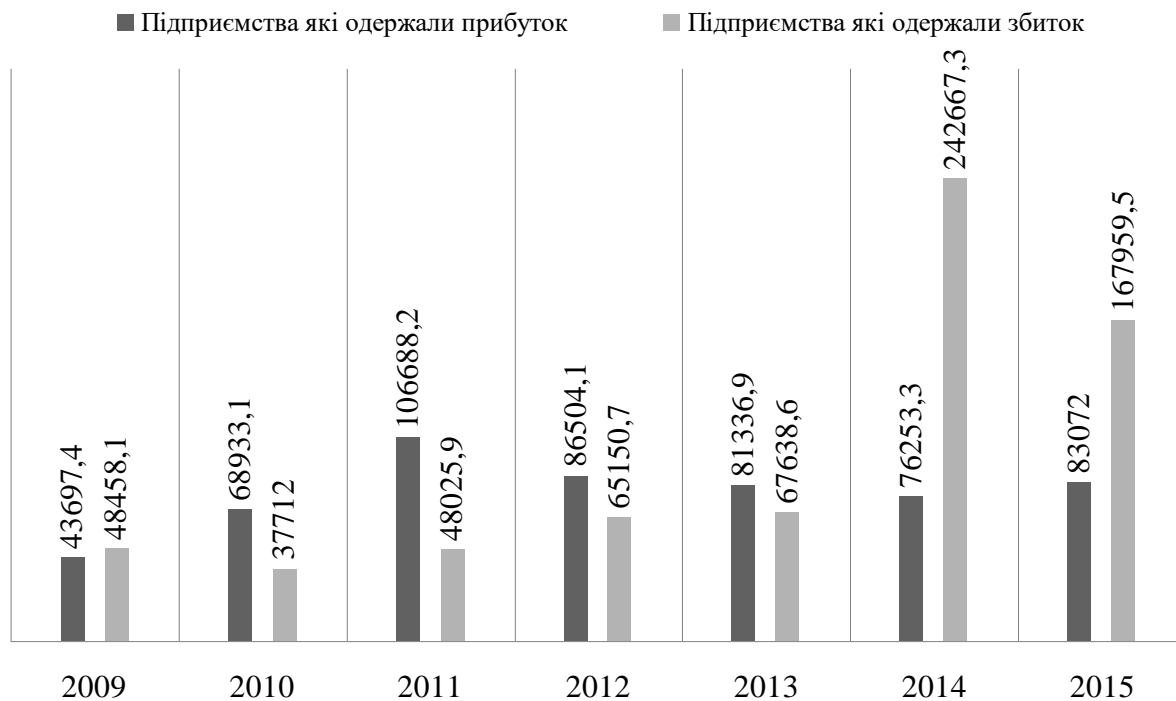

Рис. 2.7. Фінансові результати прибуткових і збиткових підприємств промислової галузі

Як видно з проаналізованих даних, то в 2015 році підприємства отримали збитку на 119501,4 млн. грн. більше в порівнянні з 2009 роком, а відсотковому співвідношенні це на 346,6%. Прибутку ж отримали на 190,1% більше. Якщо дивитися на картину загалом, то в 2009 році сума збитковості і прибутку була

майже однакова, а в 2015 році збитковість переважає на 202,2%. В порівнянні з 2014 роком це набагато краще, адже тоді збитковість становила 318,2% в порівнянні з прибутком. Також з поданої діаграми видно, в попередні періоди з 2009 по 2013 була фінансова стабільність. В 2010, 2011, 2012 і 2013 роки більшість підприємств були прибутковими, починаючи ж з 2014 року картина набагато погіршилася, основними причинами цього стала економічна нестабільність в країні і різке підвищення курсу валюти, адже більшість установ здійснюють розрахунки в іноземній валюті. На основі даних Держкомстату України проведено аналіз фінансового результату великих, середніх та малих підприємств які працюють з прибутком, і тих, які отримали збитки за 2010-2015 рр., рис. 2.8.

Фінансові результати збиткових і прибуткових підприємств промисловості

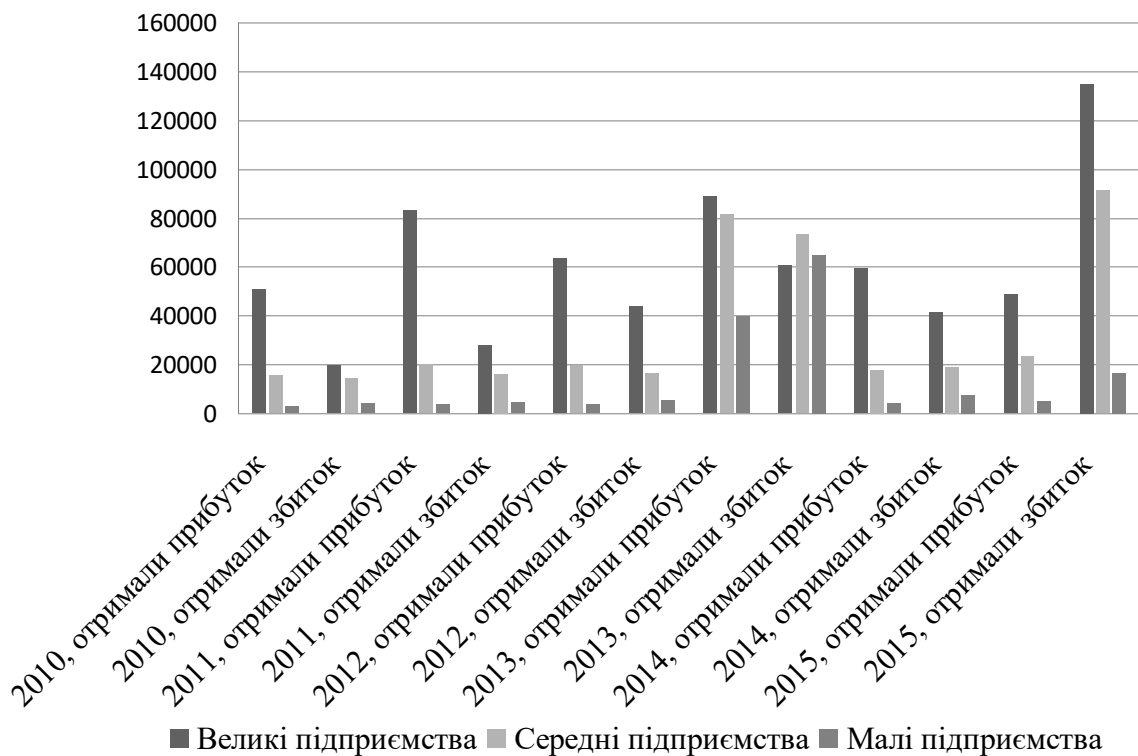

Рис. 2.8. Фінансові результати збиткових і прибуткових підприємств промислової галузі

Проаналізувавши дану діаграму можна зробити висновок, що великі промислові підприємства в 2015 році в порівнянні з 2014 роком отримали

менший прибуток на 10866,1 млн. грн. (18,27%), середні ж навпаки отримали прибутку, що на 21,75% більше в порівнянні з 2010 роком.

Збитковість великих промислових підприємств - зросла на 93723,4 млн. грн. (27,4%), середніх на 81,4%, малих – 21,51%, за період з 2010 по 2015 роки. Отже, з кожним роком збиткових підприємств стає більше.

Таким чином можна зробити висновок, що такі розбіжності у фінансових результатах діяльності великих, середніх та малих промислових підприємств в економіці України вимагають поглибленого дослідження підходів та методів управління фінансовим результатом діяльності підприємства.

На основі даних Держкомстату України проведемо аналіз чистого прибутку (збитку) великих та середніх промислових підприємств за період з 2009 по 2015 роки відображено в табл. 2.5.

Дані досліджень свідчать, що чистий прибуток в 2015 році в порівнянні з 2009 роком виріс на 41480,2 млн. грн., а це на 124,56% більше, звідси слідує, що чистий прибуток можна використати для збільшення оборотних коштів підприємства, формування забезпечень (резервів), і реінвестицій у виробництво.

Таблиця 2.5

Чистий прибуток (збиток) великих та середніх підприємств за видами економічної діяльності за січень-вересень 2009-2015 року

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Відхилення 2009 до 2015 року	
								Абсолютне, млн. грн.	Відносне, %
Промисловість	33302,1	50070,6	82204,1	67565,4	64470,8	59910,7	74782,3	41480,2	124,56

На основі даних Держкомстату України проведено аналіз рентабельності великих, середніх та малих промислових підприємств які працюють з прибутком, і тих, які отримали збитки за 2009-2015 рр. (табл. 2.6).

Рентабельність операційної діяльності великих та середніх підприємств за видами економічної діяльності за 2009-2015 роки, %

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Відхилення відносно 2009 до 2015 року, %
Промисловість	1,8	3,5	4,7	3,4	3,0	1,6	3,4	1,6

З проаналізованих даних видно, що рентабельність діяльності промислової галузі виросла за останні 7 років на 1,6%. А це значить, що підприємства промислової галузі ефективно використовують свої активи в своїй діяльності.

Для покращення показників фінансової діяльності підприємств, необхідно щоб економічна політика підприємств промисловості була спрямована на пошук резервів підвищення доходів і зниження витрат. Цього можна досягти за допомогою : проведення контролю витрат промислових підприємств та виявлення резервів їх зниження; нарощування обсягів виробництва; підвищення продуктивності праці працівників; розширення асортименту продукції і підвищення її якості; максимального використання всіх видів ресурсів.

Тож, потрібно регулярно проводити аналіз фінансово-господарської діяльності підприємств метою визначення ступеня ефективності використання основних фондів і оборотних коштів для реалізації статутних завдань, виявлення можливих недоліків, порушень, невикористаних резервів підвищення результативності діяльності. Вивчати раціональність формування й використання власних, запозичених та залучених коштів, відповідність сум власних оборотних коштів потребам у них, обсяг формування та виконання плану одержання прибутку. Знаходити причини недостатнього залучення джерел надходження прибутків, наявність невикористаних оборотних коштів та можливості їх мобілізації, наявність і рух запасів товарно-матеріальних цінностей, джерела їх утворення, ефективність використання кредиту і його матеріальне забезпечення. Оцінювати стан розрахунків підприємства з

кредиторами. Визначати економічний результат обігу оборотних коштів, співвідношення витрат до прибутку, визначати шляхи додаткового залучення оборотних коштів з метою одержання додаткового прибутку.

Отже, фінансові результати можуть змінюватись залежно від цілей розвитку підприємства. Якщо підприємство спрямоване на високі темпи розвитку, збільшення обсягу продажів, завоювання частки ринку, максимізацію прибутку, то метою формування фінансових результатів є високі темпи їхнього зростання. Якщо підприємство стабілізує свою діяльність, задовольняючись мінімальним рівнем рентабельності або навіть збитковою діяльністю, то управління фінансовими результатами повинне бути сконцентроване на отримання такої суми, що забезпечує поточну платоспроможність. А якщо в основу діяльності підприємства покладено інтереси власників, то цільовою настановою формування кінцевих фінансових результатів є такі показники, як рентабельність інвестиційного або власного капіталу [5, с.156].

В процесі проведеного дослідження висвітлено питання аналізу фінансових результатів підприємств в Україні, розкрито інформаційну базу аналізу фінансових результатів та визначення завдань даного аналізу, а також проведено аналіз фінансових результатів промислових підприємств на основі статистичних даних.

Список використаних джерел:

1. Дрофа А. А. Проблемные аспекты управления прибылью предприятия / А. Дрофа, О. Лютая // Бізнесінформ. — 2010. — № 12. — С. 140.
2. Ковальчук М. І. Економічний аналіз діяльності підприємств АПК: [Підручник] / М.І. Ковальчук. — К.: КНЕУ, 2004. — 406 с.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 "Податок на прибуток" затв. Наказом Міністерства фінансів України від 28.12.2000 р. № 353.
4. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: [Навч. посіб.]. — [3-тє вид., випр. і доп.]. — К.: Знання, 2007. — 668 с.

5. Митяй О. В. Методичні підходи щодо оцінки фінансових результатів сільськогосподарських підприємств / О.В. Митяй, П.К. Бечко // Уманський національний університет садівництва. Економічний форум, 2012. – № 4. – С. 224.

6. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ukrstat.org/uk>.

2.4. Актуальні питання аналізу ефективності використання основних засобів на підприємстві

Діяльність підприємства пов'язана з наявністю та використанням основних засобів, які характеризуються складом та структурою з метою здійснення процесу виробництва. Забезпечення конкурентоспроможності підприємства та отримання необхідної величини прибутку потребує аналізу ефективності використання основних засобів та дослідження чинників, які впливають на цю зміну. Питання ефективності використання основних засобів є актуальним, оскільки від нього залежить діяльність підприємства, тому з цією метою здійснено дослідження даної проблеми.

Питання аналізу основних засобів і ефективності їх використання досліджують відомі науковці, зокрема: А.І. Алексеєва, І.Т. Балабанов, Т.Б. Берднікова, Л.А. Бернстайн, І. О. Бланк, Л.М. Бражнікова, Б.В. Буркинський, Л.В. Городянська, Г.Г. Кірейцев, Р.О. Костирко, Г.О. Крамаренко, О.Є. Чорна, І.Д. Лазаришина, В.І. Лапенніков, З.Г. Сангадієв, Є.В. Мних, В.Д. Немцов, В.О. Подольська, О.В. Яріш, С.В. Хома.

Значна увага вивчення даного питання пояснюється впливом науково-технічного прогресу, впровадженням комп'ютерних технологій, інтеграцією вітчизняних підходів щодо аналізу основних засобів із методиками аналізу європейських і американських науковців [1, 2].

Дослідження свідчать про відсутність комплексного підходу до вивчення ефективності використання основних засобів підприємств. Висвітлені результати досліджень є недостатніми.